

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ
Βουλευτής Επικρατείας - ΠΑΣΟΚ

Προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γραφείο Αθηνών

Σας αποστέλλουμε συνημμένα τις απαντήσεις του Πολιτικού Συμβουλίου του ΠΑΣΟΚ στα 14 ερωτήματα που θέτει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το Πράσινο Βιβλίο.

Με εκτίμηση

Μαρία Δαμανάκη
Υπεύθυνη Απασχόλησης &
Κοινωνικής Ασφάλισης

ΤΟ ΠΑΣΟΚ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΒΙΒΛΙΟ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΑ 14 ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), η προώθηση της απασχόλησης και η επίτευξη των στόχων της Λισσαβόνας, είχε συνδεθεί με την οικονομική ανάπτυξη με συνθήκες απασχόλησης και κοινωνικής συνοχής. Στο Πράσινο Βιβλίο η αναζήτηση λύσεων για την οικονομική ανάπτυξη δεν εστιάζει στο δικαίωμα της εργασίας και στην ασφαλιστική δικλείδα της κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων. Προσανατολίζεται στην αμφισβήτηση των κοινωνικών δικαιωμάτων και ιδίως της νομικής προστασίας του δικαιώματος της εργασίας. Ο προσανατολισμός αυτός, θέτει σε κίνδυνο το στόχο της κοινωνικής συνοχής. Το κείμενο του Πράσινου Βιβλίου ουσιαστικά συμπυκνώνει μια συντηρητική αναδίπλωση σε σχέση με τη στρατηγική της Λισσαβόνας.

Η στροφή αυτή διαταράσσει τα θεμέλια της κοινωνικής πολιτικής και κατ' επέκταση τα κοινωνικά δικαιώματα των ευρωπαϊών πολιτών, που κωδικοποιούνται στα άρθρα 137 έως 144 της ισχύουσας συνθήκης της Ε.Ε. Συνεπώς οι αρχές τις οποίες υπαινίσσεται το Πράσινο Βιβλίο για τη διαμόρφωση «νέας εργατικής νομοθεσίας» στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν βασίζονται στην ισχύουσα ευρωπαϊκή νομιμότητα. Πέραν αυτών, το Πράσινο Βιβλίο αμφισβητεί πολιτικά διεθνείς συμβάσεις, ιδίως αυτές του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας σε σχέση με τις θεμελιώδεις αρχές δόμησης του διεθνούς εργατικού δικαίου, που βασίζεται στη διακήρυξη της Φιλαδέλφειας ότι «η εργασία δεν είναι εμπορεύσιμο αγαθό».

Η νομική προστασία της εργασιακής σχέσης ρυθμίζει τις σχέσεις εργοδότη και εργαζόμενου όπως διαμορφώνονται από τις ατομικές και συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Η κοινωνική πολιτική για τους ανέργους, με τη χορήγηση επιδομάτων ανεργίας, την υποστήριξη για εξεύρεση θέσεων εργασίας και τη δια βίου εκπαίδευση για τη προσαρμογή των δεξιοτήτων των εργαζομένων στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, είναι κατ' εξοχήν ευθύνη της πολιτείας, δηλαδή, της κυβέρνησης κάθε κράτους - μέλους και της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η σύγχυση των κανόνων του εργατικού δικαίου με την κοινωνική πολιτική υπέρ των ανέργων μετακυλύει στο πεδίο της ατομικής σύμβασης εργασίας, δηλαδή στο σχέση εργοδότη - εργαζόμενου, το πρόβλημα της ανεργίας, το οποίο είναι ευθύνη της πολιτείας.

Στο κείμενο του Πράσινου Βιβλίου λοιπόν η - κατά δήλωση - ζητούμενη ισορροπία ανάμεσα στην ευελιξία και στην ασφάλεια δεν υπάρχει. Η πλάστιγγα γέρνει επικίνδυνα υπέρ της ευελιξίας. Τα όσα αφορούν τη χαλάρωση της προστασίας της εργασίας, τίθενται με μεγάλη σαφήνεια. Είναι κυρίαρχες επιδιώξεις. Τα όσα αφορούν την ενίσχυση της ασφάλειας των εργαζομένων

περιορίζονται σε γενικές αρχές. Είναι θολά και ασαφή. Ούτε μετρήσιμοι δείκτες υπάρχουν, ούτε σαφείς δεσμεύσεις.

Για το ΠΑΣΟΚ η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας δεν αφορά μόνο τους εργαζόμενους. Οφείλει να στηριχθεί σε μια συνολικότερη κοινοτικοποίηση της οικονομικής (και όχι μόνο της νομισματικής) πολιτικής της Ε.Ε., αλλά και στην προσπάθεια διαμόρφωσης νέων διεθνών οικονομικών σχέσεων.

Η πλήρης και αξιοπρεπής απασχόληση οφείλει να είναι στόχος και δέσμευση (μετρήσιμη) για την Ε.Ε. Η ευέλικτη εργασία θα πρέπει να προτιμάται μόνο σε περιπτώσεις που δεν επιβάλλεται σε βάρος των προσωπικών επιλογών των εργαζομένων και με την προϋπόθεση πως θα ισχύουν γι' αυτήν όλες οι ασφαλιστικές δικλείδες, που αφορούν τη θεσμικά κατοχυρωμένη εξαρτημένη εργασία. Ταυτόχρονα κάθε σκέψη για μορφές εργασίας «ευελιξίας με ασφάλεια» θα πρέπει να συνοδεύονται και από μέτρα για την προστασία και την ενίσχυση των κοινωνικά αποκλεισμένων και των ασθενέστερων ομάδων. Χωρίς δίκτυο προστασίας για όσους δεν μπορούν να ακολουθήσουν τις εξελίξεις, η βαρβαρότητα θα είναι παρούσα.

Πρέπει επίσης να είναι σαφές πως η εργασία, η προστασία της υγείας, η παροχή μιας ποιοτικής εκπαίδευσης και μιας συνεχιζόμενης δια βίου κατάρτισης αποτελούν κοινωνικά δικαιώματα. Η ικανοποίησή τους δεν είναι βαριδί για την ανάπτυξη, αλλά συμβάλλει στην ανάδειξη δυναμικών οικονομιών με μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα.

14 ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

A. Μια πολιτική πρόκληση καίριας σημασίας - μια ευέλικτη αγορά εργασίας χωρίς αποκλεισμούς.

1. Ποιες θεωρείτε ότι πρέπει να είναι οι προτεραιότητες για μια σοβαρή ατζέντα μεταρρύθμισης της εργατικής νομοθεσίας;

Οι αλλαγές της εργατικής νομοθεσίας οφείλουν να κινούνται στην κατεύθυνση της **εμβάθυνσης της κοινωνικής πολιτικής** που διαμορφώνει η Ευρωπαϊκή Ένωση, ώστε να ενισχύεται ο κόσμος της εργασίας, να κατοχυρώνονται τα δικαιώματα των εργαζομένων και να διασφαλίζονται οι προϋποθέσεις εφαρμογής στην πράξη (και όχι μόνο στα κείμενα) των κανόνων του εργατικού δικαίου.

Προς αυτή την κατεύθυνση βλέπουμε

- Τη θωράκιση της νομικής, πολιτικής και κοινωνικής προστασίας της εξαρτημένης εργασίας. Μόνο σ' ένα πλαίσιο σαφούς οριοθέτησης της

εξαρτημένης εργασίας μπορούμε να δούμε στη συμπληρωματική τους διάσταση μορφές απασχόλησης, όπως είναι η μερική και η προσωρινή απασχόληση. Η ευελιξία της εργασίας οφείλει δηλαδή να εντοπισθεί σε ζητήματα που δεν κλονίζουν τη σταθερότητα και τους ελάχιστους όρους εργασίας. Είναι συνεπώς αναγκαία η εμβάθυνση της προστασίας της εξαρτημένης εργασίας ώστε αυτή να καλύπτει και τις άτυπες εργασιακές σχέσεις με στόχο τη πλήρη διασφάλιση των δικαιωμάτων των αυτοαπασχολουμένων, που εργάζονται με συνθήκες εξαρτημένης εργασίας (Ειδικές συνθήκες Ελλάδας).

- Η μεταρρύθμιση των εργασιακών σχέσεων πρέπει να εξετασθεί μέσα σ' ένα πλαίσιο στήριξης της οικογενειακής και προσωπικής ζωής. Οι ευέλικτες μορφές απασχόλησης πρέπει να προωθούνται μόνο σε περίπτωση που αποτελούν προσωπικές επιλογές που αφορούν τη διεκδίκηση μιας άλλης ποιότητας ζωής. Επομένως η μείωση του χρόνου εργασίας δεν θα πρέπει να θίγει τα δικαιώματα της αμοιβής της εργασίας. Οι μορφές μερικής απασχόλησης δεν πρέπει να οδηγούν στην καταστρατήγηση των εργατικών κεκτημένων (αποδοχές, υπερωρίες, wάρια, συμμετοχή στην κατανομή του παραγόμενου προϊόντος).
- Χρειάζεται επίσης προσανατολισμός της δια βίου μάθησης στο σύνολο του εργατικού δυναμικού (εργαζομένων και ανέργων). Χρειάζεται διάκριση μεταξύ της εκπαίδευσης των ανέργων και της ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης των εργαζομένων προς αποφυγή της εκμετάλλευσης των ανέργων που εκπαιδεύονται και της διασάφησης των δεικτών ανεργίας.
- Είναι συνεπώς απολύτως αναγκαίος ο εμπλουτισμός των μηχανισμών Επιθεώρησης Εργασίας με την συμμετοχή εκπροσώπων των κοινωνικών εταίρων και την απεξάρτησή τους από την ασφυκτική κρατική παρέμβαση για την παρακολούθηση της εφαρμογής της εργατικής νομοθεσίας και την αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας

2. Μπορεί η προσαρμογή του εργατικού δικαίου και των συλλογικών συμβάσεων να συμβάλλει στη βελτίωση της ευελιξίας και στην ασφάλεια απασχόλησης καθώς και στη μείωση του κατακερματισμού της αγοράς εργασίας;

Για το ΠΑΣΟΚ ο εργαζόμενος δεν αποτελεί εξατομικευμένο προϊόν της αγοράς εργασίας, αλλά συλλογικό υποκείμενο. Έτσι πρέπει να αντιμετωπίζεται από τη νομοθεσία. Επομένως απορρίπτουμε τις πιέσεις που ασκούνται για την αναδιάρθρωση του κεφαλαίου μέσα από πολιτικές κατακερματισμού της εργασίας. Η εργασία δεν έχει μόνο μορφή αλλά και

περιεχόμενο. Ανεξάρτητα από τη μορφή της εργασίας χρειάζεται να προστατέψουμε το συλλογικό της περιεχόμενο και τον καθολικό της χαρακτήρα.

Οι συλλογικές συμβάσεις αποτελούν την εκ των ων ουκ άνευ προϋπόθεση για την προάσπιση αυτού του χαρακτήρα. Συνεπώς η ΕΕ θα πρέπει να εναρμονίσει τις εθνικές νομοθεσίες ώστε οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας να ρυθμίζουν μόνον ευνοϊκότερους όρους εργασίας σε σχέση με αυτούς που ορίζει ο νόμος. Η επέκταση της προστασίας του εργατικού δικαίου σε όλους τους εργαζόμενους, περιλαμβανομένων και αυτών που απασχολούνται με άτυπες μορφές απασχόλησης, θα συμβάλει στη κοινωνική συνοχή και θα ομογενοποιήσει τη κατακερματισμένη αγορά εργασίας.

3. Οι υφιστάμενες ρυθμίσεις, είτε υπό τη μορφή νόμου είτε υπό τη μορφή συλλογικών συμβάσεων, εμποδίζουν ή ενθαρρύνουν τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους να επιδιώκουν την ύπαρξη ευκαιριών για την αύξηση της παραγωγικότητας και την προσαρμογή των νέων τεχνολογιών και αλλαγών που έχουν σχέση με το διεθνή ανταγωνισμό; Πως μπορούν να γίνουν βελτιώσεις στην ποιότητα των κανονισμών που διέπουν τις ΜΜΕ, διατηρώντας παράλληλα τους στόχους τους;

Η αφετηρία του ανταγωνισμού και της αύξησης της παραγωγικότητας στην Ε.Ε. είναι η ενίσχυση της έρευνας, των νέων τεχνολογιών, της κοινωνίας της γνώσης, η επιβράβευση του επιχειρηματικού ρίσκου, δηλαδή οι λεγόμενοι **ποιοτικοί συντελεστές της παραγωγικότητας** της εργασίας. Το ΠΑΣΟΚ πιστεύει ότι οι επιχειρήσεις, **ανεξαρτήτως μεγέθους** οφείλουν να τηρούν την εργατική νομοθεσία. Είναι αναγκαία η διατήρηση της γενικής εφαρμογής του εργατικού δικαίου για όλους τους εργαζόμενους με βάση την αρχή της ίσης αμοιβής για ίσης αξίας παρεχόμενη εργασία χωρίς διάκριση λόγω φύλου, καταγωγής, εθνικότητας κλπ.

4. Πως θα μπορούσε η πρόσληψη με μόνιμες και προσωρινές συμβάσεις να διευκολυνθεί, είτε με νόμο είτε με συλλογική σύμβαση, έτσι ώστε να επιτρέπεται μεγαλύτερη ευελιξία εντός του πλαισίου αυτών των συμβάσεων, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα κατάλληλα επίπεδα ασφάλειας της απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας για όλους;

Οι μόνιμες και προσωρινές θέσεις εργασίας αντανakλούν τις πραγματικές παραγωγικές ανάγκες των επιχειρήσεων. Αν οι προσλήψεις αποκοπούν από το κοινωνικό περιβάλλον, μπορούν να οδηγήσουν σε μια λογική υπερίσχυσης

της οικονομικής αποδοτικότητας έναντι της κοινωνικής επάρκειας. Η επίκληση λοιπόν της «flexicurity» θα πρέπει να συμπληρωθεί, τουλάχιστον στο ίδιο επίπεδο, με την επίκληση της αρχής της κοινωνικής αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να προτάσσει τον άνθρωπο έναντι της αφηρημένης οικονομικής αποδοτικότητας.

Αυτή η προϋπόθεση σημαίνει ότι τέτοιου είδους προσλήψεις δεν θα είναι απροσπάτευτες και δεν θα στερούνται των βασικών εργασιακών κεκτημένων. Οι ευέλικτες προσλήψεις πρέπει να προτιμώνται μόνο σε περιπτώσεις που δεν επιβάλλονται σε βάρος των προσωπικών επιλογών των εργαζομένων και με την προϋπόθεση πως θα ισχύουν γι' αυτές όλες οι ασφαλιστικές δικλείδες, που αφορούν τη θεσμικά κατοχυρωμένη εξαρτημένη εργασία.

B. Εκσυγχρονισμός του εργατικού δικαίου - θέματα προς συζήτηση

B1. Μεταβατικές φάσεις απασχόλησης

5. Θα ήταν χρήσιμο να μελετηθεί το ενδεχόμενο ενός συνδυασμού μιας πιο ευέλικτης νομοθεσίας για την προστασία της απασχόλησης και ενός συστήματος καλώς σχεδιασμένης βοήθειας για τους ανέργους, τόσο υπό τη μορφή αντιστάθμισης εισοδήματος (δηλαδή παθητικές πολιτικές αγοράς εργασίας) και υπό τη μορφή ενεργητικών πολιτικών αγοράς εργασίας;

Η νομοθεσία για την προστασία της απασχόλησης δεν πρέπει να συγχέεται με την κοινωνική πολιτική για τη προστασία των ανέργων, η οποία αποτελεί μέριμνα της πολιτείας με τη χορήγηση επιδομάτων ανεργίας και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης μέσα από την οικονομική ανάπτυξη. Η σύγχυση αυτή ουσιαστικά οδηγεί στην ακύρωση του Ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου. Οι αλλαγές στη νομική προστασία της εργασιακής σχέσης αφορούν κανόνες δικαίου που ρυθμίζουν τις σχέσεις εργοδότη και εργαζόμενου υπό την επιτήρηση και τον έλεγχο της πολιτείας και των συνδικάτων. Οι αλλαγές των πολιτικών για τους κοινωνικά αδύναμους αφορούν τη σχέση της πολιτείας με τους ίδιους τους πολίτες.

6. Ποιο ρόλο θα μπορούσε να διαδραματίσει η νομοθεσία και /ή οι συλλογικές συμβάσεις που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ των κοινωνικών εταίρων στην προαγωγή της πρόσβασης στην κατάρτιση και στις μεταβάσεις μεταξύ διαφόρων μορφών συμβάσεων για την κινητικότητα προς τα επάνω καθ' όλη τη διάρκεια μιας πλήρως δραστήριας επαγγελματικής ζωής;

Οι συλλογικές συμβάσεις είναι το κατάλληλο μέσο για την επιτυχή προσαρμογή των όρων εργασίας στις ανάγκες των επιχειρήσεων. Ο

κοινωνικός διάλογος που διεξάγεται στο στάδιο των συλλογικών διαπραγματεύσεων αξιολογεί και σταθμίζει με αποτελεσματικότητα τα θέματα της ασφάλειας στην εργασία, την αποφυγή βλαπτικών μεταβολών των όρων εργασίας, την εξασφάλιση της κινητικότητας των εργαζομένων στις περιπτώσεις των εποχικών επιχειρήσεων και την επαγγελματική κατάρτιση μέσα στην επιχείρηση.

B2. Βεβαιότητα όσον αφορά τη νομοθεσία

7. Απαιτείται μεγαλύτερη σαφήνεια στους νομικούς ορισμούς των κρατών μελών για την απασχόληση και την αυτοαπασχόληση με σκοπό να διευκολυνθούν οι καλής πίστεως μεταβάσεις από την απασχόληση στην αυτοαπασχόληση και αντίθετα;

Το πρόβλημα δεν είναι μόνο νομικής φύσης αλλά πολιτικό και κοινωνικό. Σίγουρα είναι απαραίτητη η χρήση ενός σαφούς ορισμού που θα αποσαφηνίζει καθαρά τις διαφορές μεταξύ εξαρτημένης εργασίας και αυτοαπασχόλησης. Η έννοια της εξαρτημένης εργασίας βρίσκεται σε εξέλιξη και ποικίλει από χώρα σε χώρα. Η κατεύθυνση ωστόσο δεν θα πρέπει να είναι η άρση της προστασίας, η οποία εμπεριέχεται στην έννοια της εξαρτημένης εργασίας, αλλά αντίθετως η αντίστοιχη νομική θωράκιση όλων των μορφών απασχόλησης. Άλλωστε η αυτοαπασχόληση στη σύγχρονη οικονομική συγκυρία αποτελεί συχνά μορφή εξαρτημένης εργασίας με αλλοιωμένα «παραδοσιακά» χαρακτηριστικά άλλοτε οφειλόμενα στις νέες τεχνολογίες και άλλοτε στις οικονομικές αναδιαρθρώσεις των επιχειρήσεων. Οι πρακτικές αυτές οδηγούν σε καταστάσεις εκμετάλλευσης των αυτοαπασχολούμενων, που όμως πράγματι απασχολούνται με συνθήκες εξάρτησης. Αυτό το κοινωνικό και νομικό πρόβλημα αντιμετωπίζεται με την επέκταση και σ' αυτούς της εφαρμογής του εργατικού δικαίου.

Όσον αφορά τη μετάβαση από την απασχόληση στην αυτοαπασχόληση πρέπει να τη δούμε μόνο αν αυτή προκύπτει σε εθελοντική βάση και εφόσον ο εργαζόμενος που αποφασίζει να λύσει τη σύμβαση εργασίας κοινή συναινέσει έχει κατοχυρώσει (νόμιμες αποζημιώσεις) και τα ασφαλιστικά του δικαιώματα (εισφορές). Θα πρέπει επίσης να προβλέπονται ποινές σε εργοδότες που εξαναγκάζουν τους εργαζόμενους σε παραίτηση και τους «επαναπροσλαμβάνουν» ως αυτοαπασχολούμενους. Εξίσου κρίσιμο θέμα, που χρειάζεται νομική και πολιτική διευκρίνιση είναι και η αντίθετη πορεία από την αυτοαπασχόληση στην απασχόληση με μορφές εξαρτημένης εργασίας.

8. Υπάρχει ανάγκη για μια «βάση δικαιωμάτων» που να αφορά τις συνθήκες εργασίας όλων των εργαζομένων ανεξάρτητα από τη μορφή της σύμβασης εργασίας τους; Ποιος κατά την άποψή σας θα ήταν ο αντίκτυπος αυτών των

ελάχιστων απαιτήσεων στη δημιουργία θέσεων εργασίας, καθώς και στην προστασία των εργαζομένων;

Η ισότιμη Θεσμική κατοχύρωση του δικαιώματος εργασίας με την ελευθερία της διακίνησης εμπορευμάτων, κεφαλαίου, εργαζόμενων και του δικαιώματος της ιδιοκτησίας πρέπει να αποτελέσει βασική κατεύθυνση της πολιτικής της Ε.Ε. Η έλλειψη κωδικοποιημένης αποτύπωσης βασικών δικαιωμάτων των εργαζομένων δυσχεραίνει τη γνώση και εφαρμογή τους με τρόπο ομοιόμορφο σε όλα τα εθνικά δίκαια.

Προς τη κατεύθυνση αυτή θεωρούμε χρήσιμο να προωθηθεί η κωδικοποίηση των βασικών δικαιωμάτων των εργαζομένων. Εκτιμούμε ότι ο αντίκτυπος θα είναι θετικός και θα συμβάλει στη κοινωνική συνοχή αλλά και στη δημιουργία συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού ως προς το κόστος εργασίας, ενισχύοντας έτσι την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Αντιθέτως, η εργασιακή ανασφάλεια, οι απειλές κατά των εργασιακών δικαιωμάτων, η συχνή αντικατάσταση των εργαζόμενων στο όνομα της συμπίεσης του κόστους εργασίας, οδηγούν τις επιχειρήσεις σε οργανωτικές δυσλειτουργίες, οι οποίες διαταράσσουν την παραγωγική τους αποτελεσματικότητα.

B3. Τριμερείς Σχέσεις

9. Νομίζετε ότι οι ευθύνες των διαφόρων μερών στο πλαίσιο πολλαπλών σχέσεων εργασίας πρέπει να διευκρινίζονται, έτσι ώστε να καθορίζεται ποιος είναι ο υπόλογος για τη συμμόρφωση προς το εργατικό δίκαιο; Θα μπορούσε η επικουρική ευθύνη να είναι αποτελεσματικός και εφικτός τρόπος για την καθιέρωση αυτής της ευθύνης στην περίπτωση των υπεργοληπτών; Εάν όχι βλέπετε άλλους τρόπους για την εξασφάλιση επαρκούς προστασίας των εργαζομένων στις «τριμερείς σχέσεις»;

Είναι σαφές πως το κύριο βάρος της συμμόρφωσης προς το εργατικό δίκαιο πέφτει στους ώμους της εργοδοσίας. Κάθε προσπάθεια συμψηφισμού των ευθυνών δημιουργεί περισσότερα προβλήματα. Είναι επίσης αυτονόητο πως οι υπεργολήπτες εμπίπτουν εξίσου στις υποχρεώσεις που το εργατικό δίκαιο επιβάλλει.

Αναγνωρίζουμε ότι είναι ανάγκη να προσδιορισθεί, με γνώμονα τις σύγχρονες αλλαγές στο οικονομικό περιβάλλον, ο χαρακτήρας των ευθυνών όλων των συντελεστών της εργασίας. Η επικουρική ευθύνη όμως δεν αποτελεί ανεξάρτητο παράγοντα πέρα από την πορεία των συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Αυτά τα θέματα οφείλουν να αποτελούν στοιχείο που συμπεριλαμβάνεται στις συλλογικές συμβάσεις και όχι αποτελέσματα ατομικών συμφωνιών.

10. Υπάρχει ανάγκη να διευκρινιστεί το καθεστώς απασχόλησης των εργαζομένων μέσω εταιρειών προσωρινής απασχόλησης(ΕΠΑ);

Η μορφή απασχόλησης μέσω εταιρειών προσωρινής απασχόλησης έχει θεσμικά κατοχυρωθεί στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, συμπεριλαμβανόμενης και της χώρας μας. Είναι σίγουρο πως οι ΕΠΑ αποτελούν μια μορφή που προέκυψε από τις εξελίξεις στο χώρο της αγοράς εργασίας. Σε πολλές χώρες οι ΕΠΑ διευκολύνουν την προώθηση εργαζόμενων στην αγορά εργασίας. Είναι όμως απαραίτητο να εξασφαλίζεται ότι οι απασχολούμενοι μέσω ΕΠΑ δεν αποτελούν αντικείμενα διάκρισης τόσο μεταξύ των εργαζόμενων μέσα στις ίδιες τις επιχειρήσεις, όσο και στις επιχειρήσεις που αυτοί προωθούνται. Το κοινοτικό δίκαιο καλείται συνεπώς στην παρούσα φάση να διαμορφώσει ελάχιστους γενικούς κανόνες που θα ρυθμίζουν τα δικαιώματα των εργαζόμενων στο πλαίσιο των ποικίλων συμβάσεων και υπεργολαβίας και δανεισμού εργασίας. Οι ρυθμίσεις αυτές πρέπει να αφορούν μεταξύ άλλων:

- τη διάρκεια καθώς και την έναρξη και λήξη της σύμβασης εργασίας έναντι του έμμεσου και άμεσου εργοδότη
- τη ρύθμιση των όρων εργασίας με την υπαγωγή των εργαζόμενων στους όρους των κανονισμών εργασίας και συλλογικών συμβάσεων εργασίας που εφαρμόζονται στο προσωπικό του έμμεσου εργοδότη.

B.4. Οργάνωση του χρόνου εργασίας:

11. Πώς μπορούν οι ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά την οργάνωση του χρόνου εργασίας να τροποποιηθούν, έτσι ώστε να παρέχουν μεγαλύτερη ευελιξία τόσο για τους εργοδότες όσο και τους εργαζομένους, εξασφαλίζοντας παράλληλα ένα υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων; Ποιες πτυχές της οργάνωσης του χρόνου εργασίας πρέπει να εξεταστούν ως θέμα προτεραιότητας από την Κοινότητα;

Αφετηρία του ΠΑΣΟΚ είναι η προάσπιση του σταθερού χρόνου εργασίας. Οι ευέλικτες μορφές θα πρέπει να αποτελούν μόνο συμπληρωματικές, σε εθελοντική βάση, μορφές απασχόλησης.

Οι ρυθμίσεις για τη διάρκεια του χρόνου εργασίας με συνθήκες προστασίας της υγείας των εργαζομένων πρέπει να λαμβάνουν ως αφετηρία τους γενικούς κανόνες που έχουν τεθεί από τις διεθνείς συμβάσεις του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας. Στο σχεδιασμό μιας νέας πολιτικής απαιτείται συντονισμένη καταγραφή και εμπειρική αξιολόγηση των ήδη ισχυόντων κανόνων του ευρωπαϊκού δικαίου για το χρόνο εργασίας, Η κωδικοποίηση της

υφιστάμενης κοινοτικής νομοθεσίας θα πρέπει να συνοδευθεί και από την κωδικοποίηση των εθνικών νομοθεσιών για το ίδιο θέμα.

Η επανεξέταση του όλου θέματος θα πρέπει να εστιάσει στα εξής:

- Γενική ρύθμιση του εβδομαδιαίου χρόνου εργασίας στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού πολιτικού στόχου για τη δημιουργία των νέων θέσεων εργασίας.
- Γενικό καθορισμό της ελάχιστης διάρκειας του χρόνου ανάπαυσης μεταξύ των διαδοχικών ημερών εργασίας.
- Ειδική πρόνοια για τη ρύθμιση του χρόνου απασχόλησης ειδικών κατηγοριών εργαζομένων, για τους οποίους οι συνθήκες εργασίας επιβάλλουν τη λήψη εξαιρετικών μέτρων γενικού συμφέροντος, που συνδέεται όχι μόνο με την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων, αλλά και λοιπών τρίτων (πχ οδηγοί πάσης φύσεως μέσω μεταφοράς, ιατροί συγκεκριμένων ειδικοτήτων πχ χειρουργοί, κλπ.).

B.5 Κινητικότητα των εργαζόμενων:

12. Πώς μπορούν τα δικαιώματα απασχόλησης των εργαζομένων που ασκούν δραστηριότητες σε διακρατικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων ιδιαίτερα των διαμεθοριακών εργαζομένων, να εξασφαλιστούν σε όλη την Κοινότητα; Κρίνετε ότι υπάρχει ανάγκη για συγκλίνοντες ορισμούς του «εργαζόμενου» στις Οδηγίες ΕΕ, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι οι εργαζόμενοι αυτοί μπορούν να ασκήσουν τα δικαιώματά τους απασχόλησης ανεξάρτητα από το κράτος - μέλος στο οποίο εργάζονται; ή πιστεύετε ότι τα Κ-Μ πρέπει να διατηρήσουν διακριτική ευχέρεια ως προς αυτό το θέμα;

Η ίση μεταχείριση όλων των εργαζομένων επιβάλλει την εφαρμογή του εργατικού δικαίου χωρίς διακρίσεις μεταξύ των πολιτών χωρών της ΕΕ ή τρίτων χωρών που εργάζονται νόμιμα σε χώρα μέλος της ΕΕ.

Η ρύθμιση αυτή διασφαλίζει την ουσιαστική εφαρμογή της αρχής της ισότητας σε εθνικό επίπεδο και παράλληλα, υπηρετεί τον υγιή ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων, που είναι εγκατεστημένες στη χώρα υποδοχής

B.6. Θέματα επιβολής της νομοθεσίας και αδήλωτη εργασία

13. Νομίζετε ότι είναι απαραίτητο να ενισχυθεί η διοικητική συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών για τη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητάς τους στην επιβολή της κοινοτικής εργατικής νομοθεσίας; Νομίζετε ότι οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να διαδραματίσουν ρόλο σ' αυτή τη συνεργασία;

Η επιβολή της εργατικής νομοθεσίας πρέπει να είναι πλήρης είτε αυτή αφορά το εθνικό δίκαιο είτε αφορά το κοινοτικό. Η διοικητική συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών που έχουν την ευθύνη για τη εφαρμογή της εργατικής

νομοθεσίας πρέπει να ενισχυθεί θεσμικά αφενός με την απεξάρτηση από το Υπουργείο Εργασίας και αφετέρου με τον εμπλουτισμό της με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων.

Χρειάζεται επίσης να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των ελεγκτικών μηχανισμών εφαρμογής της νομοθεσίας με συντονισμό δράσης των συναφών αρμοδιοτήτων και αύξηση του προσωπικών των μηχανισμών ελέγχου.

14. Νομίζετε ότι απαιτούνται περαιτέρω πρωτοβουλίες σε επίπεδο Ε.Ε. έτσι ώστε να υποστηριχθούν τα κράτη μέλη να καταπολεμήσουν την αδήλωτη εργασία;

Η εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα προστασίας των δικαιωμάτων των εργαζομένων, καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού και δίκαιης οργάνωσης της λειτουργίας της αγοράς εργασίας χωρίς φαινόμενα αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων που εξοικονομούν κόστος εργασίας με την αδήλωτη εργασία. Η αδήλωτη εργασία είναι κατ'εξοχήν εκδήλωση μη εφαρμογής και μη επιτήρησης της εφαρμογής της εργατικής νομοθεσίας. Η καταπολέμησή της επιβάλλει λοιπόν κατ'αρχήν τη γνώση των κανόνων της εργατικής νομοθεσίας. Εδώ μπορεί να συμβάλλει η κωδικοποίηση των βασικών δικαιωμάτων των εργαζομένων και η διάχυση της κατάλληλης πληροφόρησης. Επιπλέον απαιτείται η πιστή τήρηση του εργατικού δικαίου, δηλαδή της ένταξης των εργαζομένων με αδήλωτη εργασία, «μαύρη εργασία», στα λειτουργούντα σχήματα των μορφών απασχόλησης. Χρειάζεται συνεπώς να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για την αποτελεσματικότητα των ελεγκτικών μηχανισμών. Τέλος η δημιουργία οικονομικών κινήτρων για τους εργοδότες μέσω της φορολογίας και του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, θα πρέπει να αντιμετωπίζει ισότιμα όλες τις μορφές εργασιακών σχέσεων και να αποφεύγει τη δημιουργία κινήτρων για ανάπτυξη μορφών απασχόλησης που δεν εντάσσονται ευθέως στο πεδίο του εργατικού δικαίου.